

➔ Regionale mobiliteitsteams officieel van start

29 april was de dag van de – online- startbijeenkomst van de regionale mobiliteitsteams (RMT's). Deze teams gaan ervoor zorgen dat mensen wiens baan op de tocht staat, naar ander werk begeleid worden, zo nodig in een andere sector. 'No wrong door' is het nieuwe adagium: iedereen wordt geholpen, waar hij ook aanklopt.

De corona-crisis heeft gelukkig nog niet geleid tot grote werkloosheid. Maar algemeen wordt aangenomen dat er veel banen op de tocht komen te staan, bijvoorbeeld in sectoren als de horeca en de reisbranche, als de steunmaatregelen aan bedrijven worden afgebouwd. Tegelijkertijd zijn er sectoren die staan te springen om personeel. De rijksoverheid heeft in het derde Steun- en Herstelpakket 260 miljoen euro gereserveerd om mensen van de ene naar de andere baan te begeleiden, nog voor ze op straat komen te staan. Een deel van deze middelen is beschikbaar voor de regionale mobiliteitsteams.

Netwerkorganisaties

Om deze begeleiding goed te organiseren komt er in alle 35 arbeidsmarktregio's een regionaal mobiliteitsteam (RMT) met daarin vertegenwoordigers van de sociale partners, UWV, gemeenten en onderwijsinstellingen. De RMT's zijn netwerkorganisaties met als taak de activiteiten van de verschillende bestaande uitvoeringsorganisaties op elkaar af te stemmen en om te smeden tot ontschotte dienstverlening. Als het echt nodig is, kunnen RMT's aanvullende dienstverlening organiseren. Hiervoor is ontschot budget beschikbaar.

"We zagen dat we moesten investeren in onze infrastructuur", zegt Carsten Herstel, directeur-generaal Sociale Zekerheid en Integratie bij het ministerie van SZW."

De regionale mobiliteitsteams, het ontschot budget en samenwerking tussen veel partijen moeten hiervoor zorgen. Iedereen vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid, maar gericht op ontschotte dienstverlening. Dus laten we hier samen voor gaan!"

12 koplopers

In november zijn twaalf regio's al begonnen met het doel ervaring op te doen en die te delen met de overige regio's. Het onderwijs is stevig aangehaakt, meestal de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) en de regionale ROC's. (Om)scholing is namelijk essentieel om te kunnen switchen van de ene sector naar de andere of om de vaardigheden te updaten.

In de kern eenvoudig

Hoewel de Regeling veel pagina's telt, is die in de kern eenvoudig, vertelt Camiel Jansen, projectleider Crisisdienstverlening van het ministerie van SZW. "Het gaat over samenwerking, uitwisseling en middelen regelen. Verantwoording is belangrijk, maar we willen professionals wel vertrouwen geven, zodat ze maatwerk voorop kunnen stellen en mensen een (over)stap kunnen maken naar werk."

Stukje van de puzzel

Jansen benadrukt dat de RMT's geen nieuw instituut zijn. "Dat hoeft ook niet, want vrijwel alles is er al. Het moet alleen bij elkaar komen. Werkgevers en vakbonden zijn de ogen en oren: die zien als eersten dat er iets speelt. UWV en gemeenten hebben ervaring met begeleiding naar werk en schuldhulpverlening. SBB heeft een goed overzicht van wat er aan scholing is. Alle partijen zijn gelijkwaardig. Allemaal hebben een stukje van de puzzel in handen, het RMT moet ervoor zorgen dat die bij elkaar worden gelegd."

Voorliggende voorzieningen

Of mensen daadwerkelijk worden ondersteund is mede afhankelijk van de afstand tot de arbeidsmarkt. Sommigen zullen zichzelf wel redden. Maar iemand die al twintig jaar in dezelfde baan zit, heeft waarschijnlijk wel hulp nodig. Ontschot budget kan worden ingezet voor aanvullende dienstverlening – alleen als er geen voorliggende voorziening is. Is er bijvoorbeeld een sociaal plan, dan worden eerst de mogelijkheden van dat plan benut.

Landelijke ondersteuning

De arbeidsmarktregio's kunnen rekenen op landelijke ondersteuning bij het opzetten van de RMT's en het organiseren van de ontschotte dienstverlening. Er is voorzien in onder meer een overzicht van vragen en antwoorden, webinars, een draaiboek met handreikingen, een pilot met een regionale toolbox (EVA) en uitwisseling tussen de kwartiermakers en later operationeel coördinatoren over thema's als schuldhulpverlening.

Inhaken bij de ander

Tijdens de bijeenkomst vertelden vertegenwoordigers van verschillende partijen over hun inbreng in de samenwerking in de RMT's. Directeur Werkbedrijf Tof Thissen zei dat UWV op basis van kennis van de arbeidsmarkt en van de dienstverlening in staat is steeds meer en steeds betere loopbaanadviezen te geven om van werk naar werk te gaan. Tegelijkertijd riep hij op om de "talenten in de uitkering" bij UWV en gemeenten niet aan de kant te laten staan. "Belangrijk is dat iedereen uit zijn institutioneel belang stapt. Niet alleen je puzzelstukje op tafel leggen, je moet het ook nog inhaken bij het puzzelstukje van de ander."

ERVARINGEN UIT DE REGIO'S RIJNSMOND EN WEST-BRABANT

Tijdens de startbijeenkomst voor de RMT's deelden de arbeidsmarktregio's Rijnmond en West-Brabant – twee van de twaalf koploperregio's die al in november waren begonnen – hun ervaringen. Hoewel de regio's qua governance behoorlijk verschillen – Rijnmond kent met Rotterdam één grote centrumgemeente, in West-Brabant zijn veertien gemeenten met kleinere verschillen in inwoneraantal – zijn er toch parallellen.

Zo waren beide regio's al gestart met een andere manier van werken, wat zich uitte in bijvoorbeeld de websites Rijnmond Werkt Door en West-Brabant Werkt Door en het toewerken naar één loket. "Er zijn steeds minder vaste loopbanen, mensen wisselen vaker van baan en staan soms even buiten de arbeidsmarkt. We moeten dan ook van een vangnet naar een trampoline", aldus Ton van der Leek, kwartiermaker Werkgeversservicepunt Rijnmond. "Op de lange termijn vraagt dat om een ander stelsel, op de korte termijn moeten we zorgen voor samenwerking in de ondersteuning, bijvoorbeeld om een scholingsfonds op te zetten."

Ook voor niet-leden

“De vakbonden willen naast de mensen staan, ook als ze stappen zetten in hun loopbaan. Dat doen we niet alleen voor leden, maar ook voor niet-leden”, aldus Judy Hoffer (FNV) en Jan-Pieter Daems (CNV) in een gezamenlijke presentatie. “We hopen dat we kunnen voorkomen dat mensen in een uitkering komen. Als hun baan op de tocht staat, kunnen ze bij ons aankloppen en dan brengen we ze in contact met een trajectadviseur. Die start vervolgens een triage om te kijken naar de wensen en de mogelijkheden en welk traject het meest geschikt is om aan het werk te blijven. De regie blijft wel bij de mensen zelf.”

Overstappen tussen sectoren

Volgens Rob Slagmolen, secretaris Arbeidsmarkt bij VNO-NCW en MKB-Nederland, is er nog steeds veel werk te doen, zoals het goed ontsluiten van de opleidingen. “Verder moeten we meer zicht krijgen op de overstapmogelijkheden tussen sectoren en hoe je ondersteuning op een praktische, uitvoerbare manier organiseert. Dat loont zeker de moeite, want er zijn nog steeds veel vacatures.”

No wrong door policy

De opdracht van gemeenten is mensen die dat niet op eigen kracht kunnen te begeleiden naar werk, zegt Judith Duveen, directeur Werk van de gemeente Amsterdam. “Als we er samen voor kunnen zorgen dat er geen mensen zonder werk komen en problemen opstapelen, kunnen wij ons richten op de mensen die nu een uitkering hebben.” Amsterdam wil af van het idee van verschillende deuren. “Het mag niet uitmaken bij welke organisatie of bij welke gemeente je aanklopt. Alle deuren moeten toegang bieden tot de totale ontschotter dienstverlening. Of zoals Karliën Haak van de regio Rijnmond het zegt: “no wrong door.”

John van der Vegt, voorzitter van het College van Bestuur van de ROC Twente, wil heel graag meedenken over welke scholing of opleiding passend kan zijn en ook hoe je dit in groepen kunt doen. Bijvoorbeeld omscholing tot IT'er of voor banen in de energietransitie. Of scholing en veiligheid voor pakketbezorgers. “Daarbij is het zaak te kijken naar kansrijke beroepen en mensen in één of twee gesprekken te overtuigen om te kiezen voor duurzaam werk.”

Beide regio's zijn gewoon van start gegaan en ontwikkelen beleid op basis van casuïstiek. “Je kunt niet alle casussen voorzien”, zegt Anja den Braber, kwartiermaker RMT West-Brabant. Ze geeft het voorbeeld van de man die steigers bouwde bij evenementen die industrieel klimmer wil worden. “Wat gaan we bespreken met zo'n kandidaat? Hoe kansrijk is zo'n overstap? En heeft hij wel ondersteuning nodig? Professionals blijken er niet radicaal anders over te denken. Ze hebben toch allemaal hetzelfde doel voor ogen.”

Ook in Rijnmond wordt geoefend door casuïstiek te bespreken. Dat gebeurt ook op managementniveau. Van der Leek: “Zo weten we wat er anders moet in de keuken. Daar zitten complexe thema's bij met veel regelgeving, zoals de privacy en het inkopen van opleidingen. De tip is: samen vormgeven, al pratende bouwen.”

Bestuurlijk verbinder Heerts

De digitale bijeenkomst werd afgesloten door burgemeester van Apeldoorn, Ton Heerts, die is aangesteld als 'bestuurlijk verbinder'. Hij ziet bij alle partijen oprechte wil om er wat van te maken. Corona legt de zwakke plekken bloot in het stelsel, maar iedereen wil dat veranderen. De crisis kan er volgens hem ook voor zorgen dat alle partijen – publiek en privaat – samen een 'permanente dienstverlening' opzetten, gekoppeld aan het individu en mogelijk krijgt ook de voucher voor een leven-lang-leren nu een goede zet.

Heerts is van plan iedere maand twee arbeidsmarktregio's te bezoeken om goede voorbeelden op te halen en knelpunten weg te nemen. "Zo nodig kan ik fungeren als aanjager. Maar ik hoop dat het niet nodig is."

Meer weten?

- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/sociaal-pakket/begeleiding-van-werkloosheid-naar-nieuw-werk/regionale-mobiliteitsteams>
- www.regionalemobiliteitsteams.nl
- [Sessie 9 Praktijkdag 25 maart over RMT's](#)
- [Tijdelijke regeling aanvullende crisisdienstverlening COVID-19](#)

Karliën Haak van CNV noemt verder de proactieve en integrale aanpak van Rijnmond. "We wachten niet tot de werknemers naar ons komen. We zoeken ze op. De eerste mensen hebben we zo al geholpen. Het mag verder niet uitmaken waar iemand aanklopt voor hulp. Mensen moeten altijd worden gekoppeld aan iemand die ze gaat helpen. In goed Rotterdams: No wrong door – waar je ook aanklopt, je moet geholpen worden."

Marina Siebkes, rayonmanager UWV West-Brabant en Zeeland, meldt dat er in haar regio werkgroepen zijn ingesteld om klantreizen uit te tekenen om te kijken hoe je de overdrachten doet. "Maar het blijft allemaal erg praktisch en dat werkt", aldus Den Braber. "Geen 'grand design', maar uit de praktijk. Als er maar iemand is die het oppikt."